ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हिर्: ॐ

3.5 तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - इष्टिशेषानि

Contents

3.5 तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - इष्टिशेषाभिधानं

1

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हृरिः ॐ = = = = = = = = = = = =

3.5 तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - इष्टिरोषाभिधानं

3.5 तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - इष्टिरोषाभिधानं

TS 3.5.1.1

पूर्णा । पृथ्वात् । उत् । पूर्णा । पुरस्तांत् । उदितिं । मृद्ध्यतः । पौर्णमासीतिं पौर्ण - मासी । जिगाय ॥ तस्यांम् । देवाः । अधीतिं । स्वसंन्त इतिं सं - वसंन्तः । उत्तम इत्युंत् - तमे । नाके । इह । माद्यन्ताम् ॥ यत् । ते । देवाः । अदंधुः । भागधेयमितिं भाग - धेयंम् । अमावास्य इत्यमां - वास्ये । स्वसंन्त इतिं सं - वसंन्तः । मृहित्वेतिं मिह-त्वा ॥ सा । नः । यूज्म् । पिपृहि । विश्ववार् इतिं विश्व - वारे । रियम् । नः । धेहि । सुभग् इतिं सु - भगे । सुवीर्मितिं सु - वीरंम् ॥ निवेज्ञनीतिं नि - वेशंनी । स्वगंमनीतिं सं - गमंनी । वसूंनाम् । विश्वां । रूपाणिं । वसूंनि । आवेज्ञयन्तीत्यां - वेशयंन्ती ॥ सुह्सु- पोषमितिं सहस्र - पोषम् । सुभगेतिं सु-भगां । रराणा । सा । नः । एतिं । गुन्न् । वर्चसा । 1

TS 3.5.1.2

सॅंविदानेति सं - विदाना ॥ अग्नीषोमावित्यग्नी - सोमौ । प्रथमौ । वीर्येण । वसून् । रुद्रान् । आदित्यान् । इह । जिन्वतम् ॥ माद्ध्यम् । हि । पौर्णमासमिति पौर्ण - मासम् । जुषेथीम् । ब्रह्मणा । वृद्धौ । सुकृतेनेति सु - कृतेन । सातौ । अथं । अस्मभ्यमित्यस्म-भ्यम् । सहवीरा- मिति सह-वीराम् । रियम् । नीति । यच्छतम् ॥ आदित्याः । च । अङ्गिरसः । च । अग्नीन्

। एतिं । अद्धतः । ते । दुर्,शपूर्णमासावितिं दर्,श - पूर्णमासौ । प्रेतिं । ऐफ्सन्नः । तेषांमः । अङ्गिरसाम् । निरुंप्तमिति निः - उप्तमः । हविः । आसीतः । अर्थं । आदित्याः । एतौ । होमौ । अपुश्यन्नः । तौ । अजुहुबुः । ततः । वै । ते । दुर्,शपूर्णमासावितिं दर्,श - पूर्णमासौ । 2

TS 3.5.1.3

पूर्वे । एति । अलुभुन्त । दुर्,शुपूर्णमासाविति दुर्,श - पूर्णमासौ । आलुभमान इत्यां-लभमानः । एतौ । होमौ । पुरस्तांत् । जुहुयात् । साक्षादिति स - अक्षात् । एव । दुर्,शुपूर्णमासाविति दर्,श - पूर्णमासौ । एति । लुभेते । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म - वादिनः । वदुन्ति । सः । तु । वै । दुर्,शुपूर्णमासाविति दर्,श - पूर्णमासौ । एति । लुभेत् । यः । एनयोः । अनुलोममित्येनु - लोमम् । च । प्रतिलोममितिं प्रति - लोमम् । च । विद्यात् । इति । अमावास्याया इत्यमा - वास्यायाः । ऊर्द्धम् । तत् । अनुलोममित्येनु - लोमम् । पौर्णमास्या इति पौर्ण - मास्यै । प्रतीचीनम् । तत् । प्रतिलोममितिं प्रति - लोमम् । यत् । पौर्णमासीमितिं पौर्ण - मासीम् । पूर्वाम् । आलुभेतेत्यां - लभेत । प्रतिलोममितिं प्रति-लोमम् । एनौ । एतिं । लुभेत् । अमुम् । अपक्षीयंमाणमित्यंप - क्षीयंमाणम् । अन्तं । अपेतिं । 3

TS 3.5.1.4

क्षीयेते । सार्स्वतौ । होमौं । पुरस्तांत् । जुहुयात् । अमावास्येत्यंमा-वास्यां । वै । सरंस्वती । अनुलोमित्यंनु-लोमम् । एव । एनौ । एति । लुभेते । अमुम् । आप्यायंमान्मित्यां - प्यायंमानम् । अन्नं । एति । प्यायते । आग्नावैष्णविमत्यांग्ना - वैष्णवम् । एकांदशकपाल्मित्येकांदश-कृपाल्लम् । पुरस्तांत् । निरिति । वृपेत् । सरंस्वत्यै । चुरुम् । सरंस्वते । द्वादंशकपाल्मिति द्वादंश-कृपाल्लम् । यत् । आग्नेयः । भवंति । अग्निः । वै । यज्ञुमुखमितिं यज्ञ्-मुखम् । य्व । ऋद्विंम् । पुरस्तांत् । धृत्ते । यत् । वैष्णवः । भवंति । यज्ञुसुखमितिं यज्ञ्-मुखम् । एव । ऋद्विंम् । पुरस्तांत् । धृत्ते । यत् । वैष्णवः । भवंति । यज्ञुः । वै । विष्णुः । यज्ञम् । एव । आरभ्येत्यां - रभयं । प्रेतिं । तुनुते । सरंस्वत्ये () । चुरुः । भवृति । सरंस्वते । द्वादंशकपाल् इति

द्वादंश-कृपालः । अमावास्येत्यंमा - वास्यां । वै । सरंस्वती । पूर्णमांस् इतिं पूर्ण - मासः । सरंस्वान् । तौ । एव । साक्षादितिं स - अक्षात् । एतिं । र्भते । ऋद्भोतिं । आ-भ्याम् । द्वादंशकपाल इति द्वादंश - कृपालः । सरंस्वते । भ्वति । मिथुनत्वायेतिं मिथुन - त्वायं । प्रजातया इति प्र - जात्यै । मिथुनौ । गावौं । दक्षिणा । समृद्ध्या इति सं - ऋद्भयै ॥ 4

(वर्चसा - वै ते दंर्.शपूर्णमासा - वपं - तनुते सरंस्वत्यै - पञ्चविश्शतिश्च) (A1)

TS 3.5.2.1

ऋषंयः । वै । इन्द्रंम् । प्रत्यक्ष्मितिं प्रति - अक्षंम् । न । अपुश्यन्न् । तम् । वसिष्ठः । प्रत्यक्ष्मितिं प्रति - अक्षंम् । अपुश्यत् । सः । अब्रवीत् । ब्राह्मंणम् । ते । वृक्ष्यामि । यथां । त्वत्पुंरोहिता इति त्वत् - पुरोहिताः । प्रजा इतिं प्र - जाः । प्रजनिष्यन्त इतिं प्र - जिन्ष्यन्ते । अथं । मा । इतरेभ्यः । ऋषिंभ्य इत्यृषिं - भ्यः । मा । प्रेतिं । वोचः । इतिं । तस्मैं । एतान् । स्तोमंभागानिति स्तोमं - भागान् । अब्रवीत् । ततः । वसिष्ठपुरोहिता इति वसिष्ठ - पुरोहिताः । प्रजा इतिं प्र - जाः । प्रेतिं । अजायन्त । तस्मौत् । वासिष्ठः । ब्रह्मा । कार्यः । प्रेतिं । एव । जायते । रिश्मः । असि । क्षयांय । त्वा । क्षयम् । जिन्व । इतिं । 5

TS 3.5.2.2

आहु । देवाः । वै । क्षयंः । देवेभ्यंः । एव । युज्ञम् । प्रेतिं । आहु । प्रेतिरिति प्र - इृतिः । असि । धर्माय । त्वा । धर्मम् । जिन्व । इतिं । आहु । मृनुष्याः । वै । धर्मः । मृनुष्येभ्यः । एव । युज्ञम् । प्रेतिं । आहु । अन्वितिरित्यन्नं-इृतिः । असि । दिवे । त्वा । दिवैम् । जिन्व । इतिं । आहु । एभ्यः । एव । लोकेभ्यः । युज्ञम् । प्रेतिं । आहु । विष्टुभं इतिं वि - स्तुभः । असि । वृष्ट्यौ । त्वा । वृष्टिम् । जिन्व । इतिं । आहु । वृष्टिम् । एव । अवेतिं । 6

TS 3.5.2.3

रुन्धे । प्रवेतिं प्र - वा । असि । अनुवेत्यंनु - वा । असि । इतिं । आह् । मिथुन्त्वायेतिं मिथुन - त्वायं । उशिक् । असि । वसुंभ्य इति वसुं - भ्यः । त्वा । वसून्ं । जिन्व । इतिं । आह् । अष्टौ । वसंवः । एकांदश । रुद्राः । द्वादंश । आदित्याः । एतावंन्तः । वै । देवाः । तेभ्यः । एव । युन्नम् । प्रेतिं । आह् । ओजंः । असि । पितृभ्य इतिं पितृ - भ्यः । त्वा । पितृन् । जिन्व । इतिं । आह् । देवान् । एव । पितृन् । अन्नं । सिमितिं । तन्तुंः । असि । प्रजाभ्य इतिं प्र - जाभ्यः । त्वा । प्रजा इतिं प्र - जाः । जिन्व । 7

TS 3.5.2.4

इतिं । आह् । पितृन् । एव । प्रजा इतिं प्र - जाः । अनुं । सिमितिं । तुनोति । पृतुनाषाट् । असि । प्राभ्य इतिं प्रा - भ्यः । त्वा । प्रान् । जिन्व । इतिं । आह् । प्रजा इतिं प्र - जाः । एव । प्रान् । अनुं । सिमितिं । तुनोति । रेवत् । असि । ओषंधीभ्य इत्योषंधि - भ्यः । त्वा । ओषंधीः । जिन्व । इतिं । आह् । ओषंधीषु । एव । प्रान् । प्रतितिं । स्थाप्यिति । अभिजिदित्यंभि - जित् । असि । युक्तग्रावेतिं युक्त - ग्रावा । इन्द्रांय । त्वा । इन्द्रंम् । जिन्व । इतिं । आह् । अभिजित्या इत्यभि - जित्यै । अधिपतिरित्यिधं - पृतिः । असि । प्राणायेतिं प्र - अनायं । त्वा । प्राणमितिं प्र-अनम् । 8

TS 3.5.2.5

जिन्व । इतिं । आह् । प्रजास्वितिं प्र - जासुं । एव । प्राणानितिं प्र - अनान् । दुधाति । त्रिवृदितिं त्रि - वृत् । असि । प्रवृदितिं प्र - वृत् । असि । इतिं । आह् । मिथुनत्वायेतिं मिथुन - त्वायं । सर्रोह इतिं सं - रोहः । असि । नीरोह इतिं निः - रोहः । असि । इतिं । आह् । प्रजात्या इति प्र - जात्यै । वस्युकः । असि । वेषिश्रिरिति वेषे- श्रिः । असि । वस्यिष्टः । असि । इतिं । आह् । प्रतिष्ठित्या इति प्रतिं - स्थित्यै ॥ 9

(जिन्वेत्य - वं - प्रजा जिन्व - प्राणन् - त्रिश्राचं) (A2)

TS 3.5.3.1

अग्निनां । देवेनं । पृतंनाः । जयामि । गायत्रेणं । छन्दंसा । त्रिवृतेतिं त्रि - वृतां । स्तोमंन । रथन्तरेणेतिं रथं - तरेणं । साम्नां । वृषद्भारेणेतिं वषट् - कारेणं । वज्रेण । पूर्वजानितिं पूर्व - जान् । भ्रातृंव्यान् । अधंरान् । पाद्यामि । अवेतिं । एनान् । बाधे । प्रतीतिं । एनान् । चुदे । अस्मिन्न् । क्षर्ये । अस्मिन्न् । भूमिलोक इतिं भूमि - लोके । यः । अस्मान् । द्वेष्टिं । यम् । च । वयम् । द्विष्मः । विष्णोः । क्रमेण । अतीतिं । एनान् । क्रामामि । इन्द्रेण । देवेनं । पृतंनाः । जयामि । त्रैष्टुंभेन । छन्दंसा । पृञ्चदुशेनेतिं पञ्च - दुशेनं । स्तोमेन । बृह्ता । साम्नां । वृषद्भारेणेतिं वषट् - कारेणं । वज्रेण । 10

TS 3.5.3.2

सहजानितिं सह - जान् । विश्वेभिः । देवेभिः । पृतंनाः । जयामि । जागंतेन । छन्दंसा । सप्तदुशेनेतिं सप्त - दुशेनं । स्तोमेन । वामदेव्येनेतिं वाम-देव्येनं । साम्नां । वृषद्भारेणे- तिं वषट् - कारेणं । वज्रेण । अपर्जानित्यंपर - जान् । इन्द्रेण । स्युज इतिं स-युजंः । व्यम् । सासह्यामं । पृतन्यतः ॥ घ्रन्तंः । वृत्राणिं । अप्रति ॥ यत् । ते । अग्रे । तेजंः । तेनं । अहम् । तेजस्वी । भूयासम् । यत् । ते । अग्रे । वर्चंः । तेनं । अहम् । वृर्वस्वी । भूयासम् ॥ यत् । तेनं । अहम् । वृर्यस्वी । भूयासम् ॥ 11

(बृहता साम्नां वषद्वारेण वज्रेण - षद्वंत्वारिश्शच) (A3)

TS 3.5.4.1

ये । देवाः । यज्ञ्हन् इतिं यज्ञ् - हर्नः । यज्ञ्मुष् इतिं यज्ञ् - मुषः । पृथिव्याम् । अधीतिं । आसंते ॥ अग्निः । मा । तेभ्यः । रृक्षुतु । गच्छेम । सुकृत् इतिं सु - कृतः । वयम् ॥ एतिं । अग्नन्म । मित्रावरुणेतिं मित्रा-वरुणा । वरेण्या । रात्रीणाम् । भागः । युवयोः । यः । अस्तिं ॥ नाकंम् । गृह्णानाः । सुकृतस्येतिं सु - कृतस्यं । लोके । तृतीयें । पृष्ठे ।

अधीतिं । रोचने । दिवः ॥ ये । देवाः । यज्ञ्हन् इतिं यज्ञ् - हनः । यज्ञ्मुष् इतिं यज्ञ् -मुषः । अन्तरिक्षे । अधीतिं । आसंते ॥ वायुः । मा । तेभ्यः । रक्षुतु । गच्छेम । सुकृत् इतिं सु - कृतः । व्यम् ॥ याः । ते । रात्रीः । सुवितः । 12

TS 3.5.4.2

देवयानीरितिं देव - यानीः । अन्तरा । द्यावांपृथिवी इति द्यावां - पृथिवी । वियन्तीतिं वि - यन्तिं ॥ गृहैः । च । सर्वैः । प्रजयेतिं प्र - जयां । न । अग्रें । सुवंः । रुहांणाः । तर्ति । रजाशंसि ॥ ये । देवाः । यृज्ञहन् इतिं यज्ञ् - हनः । यृज्ञमुष् इतिं यज्ञ् - मुषंः । दिवि । अधीतिं । आसते ॥ सूर्यः । मा । तेभ्यः । रृक्षृतु । गच्छेम । सुकृत् इतिं सु - कृतः । वयम् ॥ येनं । इन्द्रांय । समर्भर् इतिं सं - अभरः । पयाशंसि । उत्तमेनेत्युत् - तमेनं । हिविषां । जात्वेद इतिं जात - वेदः ॥ तेनं । अग्रे । त्वम् । उत । वर्द्धय । इमम् । स्जातानामितिं स - जातानाम् । श्रेष्ठ्ये । एतिं । धेहि । एनम् ॥ यृज्ञहन् इतिं यज्ञ् - हनः । वै । देवाः । यृज्ञमुष् इतिं यज्ञ् - सुषंः । 13

TS 3.5.4.3

सन्ति । ते । एषु । लोकेषुं । आसते । आददाना इत्याँ - ददानाः । विम्रश्नाना इति वि-म्रश्नानाः । यः । ददाति । यः । यजते । तस्यं ॥ ये । देवाः । यज्ञहन् इति यज्ञ् - हनः । पृथिव्याम् । अधीतिं । आसंते । ये । अन्तिरिक्षे । ये । दिवि । इति । आह् । इमान् । एव । लोकान् । तीर्त्वा । सर्गृह् इति स - गृहः । सर्पशुरिति स - पृशुः । सुवर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । एति । अपेतिं । वै । सोमेन । ईजानात् । देवताः । च । यज्ञः । च । क्रामन्ति । आग्नेयम् । पर्श्वकपालमिति पर्श्वं - कृपालम् । उद्वसानीयमित्युंत् - अवसानीयम् । निरितिं । वृपेत् । अग्निः । सर्वाः । देवताः । 14

TS 3.5.4.4

पाङ्कः । युज्ञः । देवताः । च । एव । युज्ञम् । च । अवेतिं । रुन्धे । गायुत्रः । वै । अग्निः । गायुत्रछंन्दा इतिं गायुत्र - छुन्दाः । तम् । छन्दंसा । वीतिं । अर्द्धयति । यत् । पर्श्वकपालुमिति पर्श्व - कृपालुम् । कृरोतिं । अष्टाकंपालु इत्यष्टा - कृपालुः । कार्यः । अष्टाक्षरेत्यष्टा - अक्ष्र्य । गायुत्री । गायुत्रः । अग्निः । गायुत्रछंन्दा इतिं गायुत्र - छु-न्दाः । स्वेनं । एव । एनुम् । छन्दंसा । समितिं । अर्द्धयति । पृङ्क्यौ । याज्यानुवाक्ये इतिं याज्या - अनुवाक्ये । भवतः । पाङ्कः । युज्ञः । तेनं । एव । युज्ञात् । न । एति ॥ 15

(सुवित-र्देवा यंज्ञुमुषः - सर्वा देवता - स्त्रिचंत्वारिश्शच) (A4)

TS 3.5.5.1

सूर्यः । मा । देवः । देवेभ्यः । पातु । वायुः । अन्तरिक्षात् । यजंमानः । अग्निः । मा । पातु । चक्षुषः ॥ सक्षं । राष्ट्रं । सर्वितः । विश्वंचर्,षण् इति विश्वं - चर्,षणे । एतेभिः । सोम् । नामंभिरिति नामं - भिः । विधेम् । ते । तेभिः । सोम् । नामंभिरिति नामं-भिः । विधेम् । ते ॥ अहम् । प्रस्तात् । अहम् । अवस्तात् । अहम् । ज्योतिषा । विति । तमः । ववार् ॥ यत् । अन्तरिक्षम् । तत् । उ । मे । पिता । अभूत् । अहम् । सूर्यम् । उन्तमः । दुद्रुः रा । अहम् । भ्रुयासम् । उन्तमः इत्युंत् - तुमः । सुमानानांम् । 16

TS 3.5.5.2

एति । सुमुद्रात् । एति । अन्तरिक्षात् । प्रजापंतिरिति प्रजा - पृतिः । उद्धिमित्युंद - धिम् । च्यावयाति । इन्द्रंः । प्रेति । स्नौतु । मुरुतंः । वर्,षयन्तु । उदिति । नुभंय । पृथिवीम् । भिन्धि । इदम् । दिव्यम् । नभंः ॥ उद्रः । दिव्यस्यं । नः । देहि । ईशांनः । वीति । सृज् । दितिम् ॥ पृशवंः । वै । एते । यत् । आदित्यः । एषः । रुद्रः । यत् । अग्निः । ओषंधीः । प्रास्येति प्र - अस्यं । अग्नौ । आदित्यम् । जुहोति । रुद्रात् । एव । पृशून् । अन्तः । दुधाति । अथो इति । ओषंधीषु । एव । पृशून् । 17

TS 3.5.5.3

प्रतीतिं । स्थापयित । कृविः । युक्स्यं । वीतिं । तुनोति । पन्थांम् । नाकंस्य । पृष्ठे । अधीतिं । रोचने । दिवः ॥ येनं । हृव्यम् । वहंसि । यासिं । दूतः । इतः । प्रचेता इति प्र-चेताः । अमुतः । सनीयान् ॥ याः । ते । विश्वाः । स्तिमध् इतिं सं - इधः । सिन्तिं । अ्रेग्ने । याः । पृथिव्याम् । ब्रु.हिषिं । सूर्यें । याः ॥ ताः । ते । गुच्छुन्तु । आहुंतिमित्या - हुतिम् । घृतस्यं । देवायत इतिं देव - यते । यजमानाय । शर्मे ॥ आशासान इत्यां - शासानः । सुवीर्यमितिं सु - वीर्यम् । रायः । पोषम् । स्विश्वंयमितिं सु - अश्वंयम् ॥ बृह्स्पतिना । राया । स्वगाकृतं इतिं स्वगा - कृतः । मह्यम् । यजमानाय () । तिष्ठ ॥ 18

(समानाना-मोर्षधीष्वेव पुशून् - मह्यं यर्जमाना - यैकेञ्च) (A5)

TS 3.5.6.1

समिति । त्वा । नृह्यामि । पर्यसा । घृतेनं । समिति । त्वा । नृह्यामि । अपः । ओषंधीभिरित्योषंधि - भिः ॥ समिति । त्वा । नृह्यामि । प्रजयेति प्र - जया । अहम् । अद्य । सा
। दीक्षिता । सन्वः । वाजम् । अस्मे इति ॥ प्रेति । एतु । ब्रह्मणः । पत्नी । वेदिम् ।
वर्णेन । सीद्रुतु ॥ अर्थ । अहम् । अनुकामिनीत्यंनु-कामिनी । स्वे । लोके । विशे । इह
॥ सुप्रजस् इति सु - प्रजसः । त्वा । वयम् । सुपत्नीरिति सु - पत्नीः । उपेति । सेदिम् ॥ अग्ने । सप्तन्दंभनिति सपत्न - दंभनम् । अदंब्धासः । अदीभ्यम् ॥ इमम् । वीति । स्यामि । वरुणस्य । पाशम् । 19

TS 3.5.6.2

यम् । अबंद्भीत । सुविता । सुकेत इति सु-केर्तः ॥ धातुः । च । योनौं । सुकृतस्ये-ति सु - कृतस्यं । लोके । स्योनम् । मे । सुह । पत्यां । करोमि ॥ प्रेतिं । इृहि । उदेहीत्युंत-एहिं । ऋतस्यं । वामीः । अन्वितिं । अग्निः । ते । अग्नैम् । नयतु । अदिंतिः । मद्ध्यम् । दुदुताम् । रुद्रावंसृष्टेतिं रुद्र-अवसृष्टा । असि । युवा । नामं । मा । मा । हिश्सीः । वस्तुंभ्य इति वस्तुं-भ्यः । रुद्रेभ्यः । आदित्येभ्यः । विश्वेभ्यः । वः । देवेभ्यः । पन्नेर्जनीरितिं पत् - नेर्जनीः । गृह्णामि । यज्ञायं । वः । पन्नेर्जनीरितिं पत् - नेर्जनीः । सादुयामि । विश्वंस्य । ते । विश्वांवत् इति विश्वं-वृतः । वृष्णियावत् इति वृष्णिय-वृतः । 20

TS 3.5.6.3

तवं । अग्ने । वामीः । अन्वितिं । सद्दंशीतिं सं - दृशिं । विश्वां । रेताः सि । धिषीय । अगन्ने । देवान् । यृज्ञः । नीतिं । देवीः । देवेभ्यः । यृज्ञम् । अशिष्वन्न । अस्मिन्न । सुन्वृति । यर्जमाने । आशिष् इत्यां - शिषः । स्वाहांकृता इति स्वाहां - कृताः । समुद्वेष्ठा इतिं समु-द्रे - स्थाः । गुन्धुर्वम् । एतिं । तिष्ठुत् । अनुं ॥ वातंस्य । पत्मन्नं । इुडः । ईुडिताः ॥ 21

(पार्गं - वृष्णियावत - स्त्रिश्रार्च) (A6)

TS 3.5.7.1

वृषद्भार इति वषट् - कारः । वै । गायित्रियै । शिरः । अच्छिन्त् । तस्यै । रसः । परेति । अपतत् । सः । पृथिवीम् । प्रेति । अविश्वत् । सः । खिद्दरः । अभवत् । यस्यं । खादिरः । स्रुवः । भवित । छन्दंसाम् । एव । रसेन । अवेति । द्यति । सरंसा इति स - रसाः । अस्य । आहुंतय इत्या - हुत्यः । भवन्ति । तृतीयंस्याम् । इतः । दिवि । सोमः । आसीत् । तम् । गायत्री । एति । अहर्त् । तस्यं । पूर्णम् । अच्छिद्यत् । तत् । पूर्णः । अभ-वृत् । तत् । पूर्णस्यं । पूर्णत्विमितिं पर्ण - त्वम् । यस्यं । पूर्णमयीतिं पर्ण - मर्यौ । जुहूः । 22

TS 3.5.7.2

भवंति । सौम्याः । अस्य । आहुंतय इत्या - हुत्यः । भवन्ति । जुषन्ते । अस्य । देवाः

। आहुंतीिरित्या - हुतीः । देवाः । वै । ब्रह्मन्तं । अवदुन्तः । तत् । पूर्णः । उपेतिं । अशृणोत् । सुश्रवा इतिं सु - श्रवाः । वै । नामं । यस्यं । पूर्णमयीतिं पर्ण - मयीं । जुहूः । भविति । न । पापम् । श्लोकंम् । शृणोति । ब्रह्मं । वै । पूर्णः । विट् । मुरुतः । अन्नम् । विट् । मारुतः । अश्वत्थः । यस्यं । पूर्णमयीतिं पर्ण-मयीं । जुहूः । भविति । आर्थ-तथी । उपभृतित्युंप - भृत् । ब्रह्मंणा । एव । अन्नम् । अवेतिं । रुन्धे । अथो इतिं । ब्रह्मं । 23

TS 3.5.7.3

एव । विशि । अधीतिं । ऊहिति । राष्ट्रम् । वै । प्रणः । विट् । अश्वत्थः । यत् । प्रणमियीतिं पर्ण - मयौं । जुहूः । भवित । आश्वत्थी । उपभृतित्युंप-भृत् । राष्ट्रम् । एव । विशि । अधीतिं । ऊहिति । प्रजापितिरितिं प्रजा - पितः । वै । अजहोत् । सा । यत्रं । आहुंतिरित्या - हुतः । प्रत्यतिष्ठदितिं प्रति - अतिष्ठत् । ततः । विकंद्धतः इति वि - कृङ्कतः । उदितिं । अतिष्ठत् । ततः । प्रजा इतिं प्र - जाः । असृजत् । यस्यं । वैकंद्धती । ध्रुवा । भविति । प्रतीतिं । एव । अस्य । आहुंतय इत्या-हुत्यः । तिष्ठन्ति । अथो इतिं । प्रेतिं । एव । जायते । एतत् । वै । स्नुचाम् () । रूपम् । यस्यं । एवश्कृत्यं । तिष्ठन्ते । न । स्नुचः । भविन्ते । सर्वाणि । एव । एनम् । रूपाणिं । प्रशूनाम् । उपेतिं । तिष्ठन्ते । न । अस्य । अपंक्षपित्यपं - रूपम् । आत्मन्न् । जायते ॥ 24

(जुहू - रथों ब्रह्मं - सुचाः - सप्तदंश च) (A7)

TS 3.5.8.1

उपयामगृंहीत् इत्युंपयाम - गृृहीतः । असि । प्रजापंतय इतिं प्रजा-पृत्ये । त्वा । ज्योतिंष्मते । ज्योतिंष्मन्तम् । गृृह्णाम् । दक्षांय । दक्ष्वृध् इतिं दक्ष - वृधे । रातम् । देवेभ्यः । अग्निजिह्नेभ्य इत्यंग्नि - जिह्नेभ्यः । त्वा । ऋतायुभ्य इत्यृंतायु - भ्यः । इन्द्रंज्येष्ठेभ्य इतीन्द्रं-ज्येष्ठेभ्यः । वर्रणराजभ्य इति वर्रणराज-भ्यः । वार्तापिभ्य इति वार्तापि-भ्यः । पूर्जन्यांत्मभ्य इतिं पूर्जन्यांत्म-

भ्यः । दिवे । त्वा । अन्तरिक्षाय । त्वा । पृथिवयै । त्वा । अपेतिं । इन्द्र । द्विष्तः । मनः । अपेतिं । जिज्यांसतः । जिहे । अपेतिं । यः । नः । अरातीयतिं । तम् । जिहे । प्राणायेतिं प्रा - अनायं । त्वा । अपानायेत्यंप-अनायं । त्वा । व्यानायेतिं वि - अनायं । त्वा । सते । त्वा । असते । त्वा । अद्भ्य इत्यंत् - भ्यः । त्वा । ओषंधीभ्य इत्योषंधि-भ्यः () । विश्वभ्यः । त्वा । भूतेभ्यः । यतः । प्रजा इतिं प्र - जाः । अक्खिंद्राः । अजांयन्त । तस्मैं । त्वा । प्रजापंतय इतिं प्रजा - प्त्ये । विभूदाव् च इतिं विभु - दाव् चे । ज्योतिंष्मते । ज्योतिंष्मन्तम् । जुहोमि ॥ 25

(ओषंधीभ्य - श्रतुंर्दश च) (A8)

TS 3.5.9.1

याम् । वै । अद्भुर्युः । च । यजंमानः । च । देवतांम् । अन्तिरित इत्यंन्तः - इतः । तस्यै । एति । वृश्च्येते इति । प्राजापत्यिमिति प्राजा - पत्यम् । दिध्रग्रहिमिति दिधि - ग्रहम् । गृह्यीयात् । प्रजापितिरिति प्रजा - पितः । सर्वाः । देवताः । देवतांभ्यः । एव । नीति । ह्रुवाते इति । ज्येष्ठः । वै । एषः । ग्रहाणाम् । यस्यं । एषः । गृह्यते । ज्येष्ठ्यम् । एव । गुच्छिति । सर्वासाम् । वै । एतत् । देवतांनाम् । रूपम् । यत् । एषः । ग्रहः । यस्यं । एषः । गृह्यते । सर्वाणि । एव । एनम् । रूपाणि । प्रशूनाम् । उपेति । तिष्ठन्ते । उपयामगृहीत इत्युंपयाम - गृहीतः । 26

TS 3.5.9.2

असि । प्रजापंतय इतिं प्रजा - प्तये । त्वा । ज्योतिंष्मते । ज्योतिंष्मन्तम् । गृह्णामि । इतिं । आहु । ज्योतिः । एव । एनम् । समानानाम् । करोति । अग्निजिह्वेभ्य इत्यंग्नि - जिह्वेभ्यः । त्वा । ऋतायुभ्य इत्यृतायु - भ्यः । इतिं । आहु । एतावंतीः । वै । देवताः । ताभ्यः । एव । एनम् । सर्वांभ्यः । गृह्णाति । अपेतिं । इन्द्र । द्विषतः । मनः । इतिं । आहु । भ्रातृंव्यापनुत्त्या इति भ्रातृंव्य - अपनुत्त्यै । प्राणायेति प्र - अनायं । त्वा । अपानायेत्यंप - अनायं । त्वा । इति । आह् । प्राणानिति प्र - अनान् । एव । यजमाने । दुधाति । तस्मै । त्वा । प्रजापंतय इति प्रजा - पत्ये । विभुदाव् न्न इति विभु - दाव् ने । ज्योतिष्मते । ज्योतिष्मन्तम् । जुहोमि । 27

TS 3.5.9.3

इति । आहु । प्रजापंतिरितिं प्रजा - प्रतिः । सर्वाः । देवताः । सर्वांभ्यः । एव । एन्म् । देवतांभ्यः । जुहोति । आज्यग्रहिमत्यांज्य - ग्रहम् । गृह्णीयात् । तेजंस्कामस्येति तेजंः - कामस्य । तेजंः । वै । आज्यम् । तेजस्वी । एव । भवति । सोमग्रहिमितिं सोम - ग्रहम् । गृह्णीयात् । ब्रह्मवर्चसकांमस्येतिं ब्रह्मवर्चस - कामस्य । ब्रह्मवर्चसिमितिं ब्रह्म - वर्चसम् । वै । सोमः । ब्रह्मवर्चसीतिं ब्रह्म - वर्चसी । एव । भवति । दुधिग्रहिमितिं दिध - ग्रहम् । गृह्णीयात् । पृश्चकांमस्येतिं पृशु - कामस्य । ऊर्क् । वै । दिधं । ऊर्क् । पृश्चवंः । ऊर्जा । एव । अस्मै । ऊर्जम् । पृशून् । अवेतिं । हुन्धे ॥ 28

(उपयामगृंहीतो - जुहोमि - त्रिचंत्वारिश्शच) (A9)

TS 3.5.10.1

त्वे इति । ऋतुँम् । अपीति । वृञ्चन्ति । विश्वें । द्विः । यत् । एते । त्रिः । भवन्ति । ऊमाः ॥ स्वादोः । स्वादोयः । स्वादुनां । सृज् । समिति । अतः । उ । स्विति । मधुं । मधुंना । अभीति । योधि ॥ उपयामगृंहीत् इत्युंपयाम - गृृहीतः । असि । प्रजापंतय इति प्रजा - पत्ये । त्वा । जुष्टम् । गृृह्णमि । एषः । ते । योनिः । प्रजापंतय इति प्रजा - पत्ये । त्वा ॥ प्राण्ग्र्यहानिति प्राण-ग्रृहान् । गृृह्णति । एतावत् । वे । अस्ति । यावत् । एते । ग्रहाः । स्तोमाः । छन्दाः सि । पृष्ठानि । दिशः । यावत् । एव । अस्ति । तत् । 29

TS 3.5.10.2

अवेति । रुन्धे । ज्येष्ठाः । वै । एतान् । ब्राह्मणाः । पुरा । विदाम् । अऋत् । तस्मौत् । तेषौम् । सर्वाः । दिशः । अभिजिंता इत्यभि - जिताः । अभुवन् । यस्यं । एते । गृह्यन्ते । ज्येष्ठ्यम् । एव । गुच्छति । अभीति । दिशः । ज्यति । पश्चं । गृह्यन्ते । पश्चं । दिशः । सर्वासु । एव । दिश्चु । ऋद्भवन्ति । नर्वन्वेति नर्व - नव । गृह्यन्ते । नर्व । वै । पुरुषे । प्राणा इति प्र - अनाः । प्राणानिति प्र - अनान् । एव । यर्जमानेषु । दुधति । प्रायणीय इति प्र - अयनीये । च । गृह्यन्ते । प्राणा इति प्र - अनाः । वै । प्राण्ग्रहा इति प्राण - ग्रहाः । 30

TS 3.5.10.3

प्राणैरितिं प्र - अनैः । एव । प्रयन्तीतिं प्र - यन्तिं । प्राणौरितिं प्र - अनैः । उदितिं । यन्ति । दुश्मे । अहन्तं । गृह्यन्ते । प्राणा इतिं प्र - अनाः । वै । प्राणग्रहा इतिं प्राण - ग्रहाः । प्राणेभ्य इतिं प्र - अनेभ्यः । खल्लं । वै । एतत् । प्रजा इतिं प्र - जाः । यन्ति । यत् । वामुद्रेव्यमितिं वाम - देव्यम् । योनेः । च्यवंते । दुश्मे । अहन्तं । वामुद्रेव्यमितिं वाम - देव्यम् । यत् । दुश्मे । अहन्तं । प्राणेभ्य इतिं प्र - अनेभ्यः । एव । तत् । प्रजा इतिं प्र - जाः । न । यन्ति ॥ 31

(तत् - प्रांणग्रहाः - सप्तिविश्रंशच्च) (A10)

TS 3.5.11.1

प्रेतिं । देवम् । देव्या । धिया । भरंत । जातवंदसिमितिं जात - वेदसम् ॥ ह्व्या । नः । वृक्षत् । आनुषक् ॥ अयम् । उ । स्यः । प्रेतिं । देवयुरितिं देव-युः । होतां । यज्ञायं । नीयते ॥ रथः । न । योः । अभीवृति इत्यभि - वृतः । घृणीवान् । चेतिति । त्मनां ॥ अयम् । अग्निः । उरुष्यिति । अमृतांत् । इव । जन्मनः ॥ सहंसः । चित् । सहीयान् । देवः । जीवातंवे । कृतः ॥ इडांयाः । त्वा । पदे । वयम् । नाभां । पृथि-व्याः । अधि ॥ जातंवेदु इति जातं - वेदुः । नीतिं । धीमिहि । अग्ने । हुव्यायं । वोढवे ॥ 32

TS 3.5.11.2

अग्नें । विश्वेभिः । स्वनीकेतिं सु - अनीक् । देवैः । ऊर्णावन्तमित्यूर्णां-वन्तम् । प्रथमः । सीद् । योनिंम् ॥ कुलायिनंम् । घृतवंन्तिमितिं घृत - वन्तम् । सिवित्रे । यहम् । नय । यजंमानाय । साधु ॥ सीदं । होतः । स्वे । उ । लोके । चिकित्वान् । सादयं । यहम् । सुकृतस्येतिं सु - कृतस्यं । योनौं ॥ देवावीरितिं देव - अवीः । देवान् । हिवषां । यजासि । अग्ने । बृहत् । यजंमाने । वयः । धाः ॥ नीतिं । होतां । होतृषदंन् इतिं होतृ-सदंने । विदानः । त्वेषः । दीदिवान् । असद्त् । सुदक्ष इतिं सु - दक्षः ॥ अदंब्धव्रतप्रमितिरित्यदंब्धव्रत - प्रमितिः । विसिष्ठः । सहस्रभंर इतिं सहस्रं - भुरः । शुचिजिह्न इति शुचिं - जिह्नः । अग्निः ॥ त्वम् । दूतः । त्वम् । उत्र

TS 3.5.11.3

उ । नः । प्रस्पा इतिं परः - पाः । त्वम् । वस्यः । एतिं । वृष्भः । प्रणेतेतिं प्र - नेता ॥ अग्ने । तोकस्यं । नः । तने । तन्नाम् । अप्रयुच्छनित्यप्रं - युच्छन्न । दीद्यंत् । बोधि । गोपा इतिं गो-पाः ॥ अभीतिं । त्वा । देव । स्वितः । ईशांनम् । वार्याणाम् ॥ सदां । अवन्न । भागम् । ईम्हे ॥ मही । द्यौः । पृथिवी । च । नः । इमम् । युरुम् । मिमिक्षृताम् ॥ पिपृताम् । नः । भरींमभिरिति भरींम-भिः ॥ त्वाम् । अग्ने । पुष्करात् । अधीतिं । अर्थवां । निरितिं । अमुन्थत् ॥ मूर्द्गः । विश्वंस्य । वाघतः ॥ तम् । उ । 34

TS 3.5.11.4

त्वा । दुद्ध्यङ् । ऋषिः । पुत्रः । ई्धे । अर्थर्वणः ॥ वृत्रहणमितिं वृत्र - हनंम् । पुर्न्दुरमितिं पुरं - दुरम् ॥ तम् । उ । त्वा । पाथ्यः । वृषां । समितिं । ई्धे । दुस्युहन्तंममितिं दस्यु

- हन्तंमम् ॥ धनुञ्जयमितिं धनं - जयम् । रणेरण् इति रणें - रुणे ॥ उत । ब्रुवन्तु । जन्तवेः । उदितिं । अग्निः । वृत्रहेतिं वृत्र - हा । अजिनि ॥ धनुञ्जय इतिं धनं - जयः । रणेरण इति रणें-रुणे ॥ एतिं । यम् । हस्तें । न । खादिनंम् । शिशुंम् । जातम् । न । बिभ्रंति ॥ विशाम् । अग्निम् । स्वद्धरमितिं सु - अध्वरम् ॥ प्रेतिं । देवम् । देववीतय इतिं देव - वीत्ये । भरंत । वुसुवित्तंमुमितिं वसुवित्-तुमुम् ॥ एतिं । स्वे । योनौं । नीतिं । सीदुतु ॥ एतिं । 35

TS 3.5.11.5

जातम् । जातवेदुसीतिं जात - वेदुसि । प्रियम् । शिशीत् । अतिथिम् ॥ स्योने । एतिं । गृहपंतिमितिं गृह - पुतिम् ॥ अग्निनां । अग्निः । समितिं । इद्भ्यते । कृविः । गृहपंतिरितिं -गृह - पृतिः । युवां ॥ हुव्यवाडितिं हव्य - वाट् । जुह्वांस्य इतिं जुहु - आस्यः ॥ त्वम् । हि । अुग्ने । अुग्निनां । विप्रंः । विप्रंण । सन्न् । सुता ॥ सखां । सख्यां । सुमिद्ध्यस् इतिं सं - इध्यसे ॥ तम् । मुर्जुयन्तु । सुऋतुमितिं सु - ऋतुंम् । पुरोयावांनुमितिं पुरः - यावांनम् । आजिषुं ॥ स्वेषुं । क्षयेषु । वाजिनैम् ॥ युज्ञेनं । युज्ञम् । अयुजन्त । देवाः । तानिं । धर्माणि । प्रथमानिं । आसन्न् ॥ ते । ह । नाकंम् । महिमानंः । सचन्ते । यत्रं ( ) । पूर्वे । साद्ध्याः । सन्तिं । देवाः ॥ 36

(वोढंवे- दूतस्त्वं - तमुं - सीदुत्वा - यत्रं - चृत्वारिं च) (A11)

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 anuvAkams:-(पूर्ण - र्.षंयो - ऽग्निना - ये देवाः - सूर्यो मा - सन्त्वां नह्यामि - वषद्वारः स स्वंदिर -उपयामगृहीतोऽसि - यां वै - त्वे ऋतुं - प्रदेव - मेकांदरा)

korvai with starting padams of1, 11, 21 series of pa jcAtis:-(पूर्णा - संहजान् - तवाँऽग्ने - प्राणैरेव - षद्गिर्श्शत्)

first and last padam of Fifth praSnam of kANDam 3:- (पूर्णा - सन्ति देवाः)

॥ हिर्रः ॐ ॥॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः ॥ ।। इति तृतीयं काण्डं ॥